

Livskraftig (LC)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Leiodidae (mycelbaggar), **Släkte:** *Agathidium*, **Art:** *Agathidium mandibulare* Sturm, 1807 **Synonymer:**

Kännetecken

En 2,5–3 mm lång, svart skalbagge med rund, kullrig kroppsform. Om man stör arten rullar den ihop sig till ett klot. Huvudet är stort och försedd med kraftiga antenner där de sista lederna är breda och platta och bildar en tydlig antennklubba. Hos stora hanar är den vänstra käken uppbyggd till ett långt, uppböjt horn. Benen är även kraftigt byggda. Arten är ganska glänsande med en svag punktut på översidan. De olika *Agathidium*-arterna är ganska lika varandra vilket gör att en specialist bör göra artbestämningen.

Utbredning och status

Utbredd från Skåne till Lule lappmark, främst i norra Sverige. Känd från alla de nordiska länderna och Baltikum. Världsbredningen är begränsad till Europa.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i olika arter av slemsvampar (*Fuligo septica*, *Lycogala* sp., *Arcyria* sp.) på och i död ved av bl.a. asp, bok och barrträd. Huruvida arten även kan leva i andra grupper av vedsvampar är ej ännu dokumenterat. Främst på liggande stammar av grövre dimensioner i slutna bestånd av naturskogskaraktär. Även de fullbildade skalbaggar påträffas i samma svampar som larverna, ofta tillsammans med andra *Agathidium*- och *Anisotoma*-arter. De fullbildade skalbaggar kan påträffas under en stor del av året medan larvutvecklingen främst tycks ske under sommaren.

Hot

Bristen på naturskogar med ett rikt inslag med död ved är det största hotet mot arten. Arten ställer så pass stora krav att möjligheten att träffa på den i välskötta kulturskogar är minimal.

Åtgärder

Man bör spara större arealer med naturskogar med såväl löv- som barrträd i landet.

Litteratur

- Freude, H., Harde, K. W. & Lohse, G. A. 1971. *Die Käfer Mitteleuropas Bd: 264*. Krefeld.
Hansen, V. 1964. Fortegnelse over Danmarks biller. *Ent. Meddel.* 33: 82.
Palm, T. 1950. Die Holz- und Rindenkäfer der nordschwedischen Laubbäume. *Medd. Stat. Skogsforskn.inst. Bd. 40*, nr.2: 143.
Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd- und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl.* 16: 219.

Författare

Bengt Ehnström 2002. © ArtDatabanken, SLU 2005.